ש א מיי׳ פ״ו מהלכות תלמוד

סימן שלד סעיף מג: מיי' שם והלכה יב טו

א ג מיי׳ פ״ב מהלכות סוטה

יב ד מיי׳ פ״ו מהלכות ברכות הלכה ייש פיין מהיכות הלכה ייש [ופייו תלמוד תורה הלי יד ועיי

סמג עשין כו טור שו"ע או"ח

סי קנח סעיף ט:

יג ה מיי׳ פ״ז מהככת ת״מ הלכה ד טוש״ע יו״ד סימן שלד סעיף ג: יד ו מיי׳ פ״ח מהלכות חמן ומלה הלכה יא טוש״ע

או״ח סימן תעו סעיף א: שו ז מיי פט״ז מהלכות כלים הלכה ה:

יטנט יט. בד ח מייי פ״ד מהלכות ק״ש הלכה ד סמג עשין יח

טוש"ע או"ח סימו עב סעיף ב

פ"ז מהלכות ת"ת

הלכה ו:

תורה הלכה יד טוש"ע יו"ד

ואי פ"ד דלא ידעי. אין מבינין כלום אלא לערא דגופא: המספר אחר המת. בגנותו של מת אחר מיתתו: קניא מטללא. קנה גדול וכבד

נפל מן הגג: שללא. גג: ארנקא דמוחיה. כים שהמוח מונח בו: והמטים עקלקלותם. לעיל מיניה כחיב הטיבה ה' לטובים וסמיך

ליה והמטים עקלקלותם והמכריעים את חובותם יותר על זכיותם להטותם לכף חובה: יוליכם ה' את פועלי האון. לגיהנם: בכ"ד

ופי׳ אחרי מטתן לשון הטייה הוא כלומר נעה מדרך הישרה הוא כלומר נעה מדרך הישרה וכדקתני לקמן דבי רבי ישמעאל אם ראית מ״ח כו׳ שודאי עשה מס רחית תייח כרי שודחי עשה תשובה לפיכך אסור לספר בזה ערוך ערך אחר בשם ר״ח], כ) עדיות פ״ה מ״ז, ג) שם ב) עדיות פ"ה מ"ז, ג) שם פסחים סד:, ד) שם אס שסחים סד:, ד) שם מ"ק טו, ס תענית דף יט, ו) [ע" פירש" דהרא אמנה במשנה דמענית לא פיר כלום אלא הנקרא פורפייש בלע"ז אכן בתנחות סן: כתב רש"י. בנט"ח שכן בתנחות סוי. כתנ ד"ה ד"ה ונחחטא נטייל כתו בן מחסטא לפניו אביו ע"כ אבל בבכורות מו: כתב רש"י סד"ה והכחיב נחחטא לשון ירידה וחבירו במס' מענים בן המתחטא לפני אביו ע"כ ודע דהרע"ב מ"ח פ"ג דתענית כתב מתחטא מתגעגע וכתב התוי"ט דלשון ארמית היא כמ"ש בערור כי מתגעגע וכתב החוי"ס דנפון ארמית היא כמ"ש בערוך כי הילדים רכים מ"י ארום טלייא מחטיין], ז) פסחים נג. ע"ש בילה כג. ע"ש תוספתא שם פ"ב הי"א. ה) ועירובין נג. מנחות לח: לה (מהות מי) בעירבן על עדיות פייז מייז כמובות קט.], ע) עדיות פייז מייז כלים פייה מיי ביית נט., י) [ביית דף נט:], כ) שמחות פייי, לף נמ:], כ) שנינות. () [שבת לף נא. קמב: פסחים קי. מו"ק יא: יב. מגילה כב: כתובות נו"ק יו. יב. מגים כב. כנובות נב: פו. ב"מ עג. מס' ע"ג ח: כח. מח: חולין קלד:], מ) לקמן ס. כתובות ח:, ל) [בשם רב החי

מהללאל במסכת עדיות: אין משקין.

אם קינא לה בעלה ונסתרה: לא

אם הגיורם. דבני ישראל אמור

בפרשה (במדבר ה) פרט לאשת גר

ועבד משוחרר: בכרכמית. כך שמה

או על שם מקומה: דוגמא השקוה.

על שהיו (ה) דומים להם הם השקוה

שהיו שמעיה ואבטליון מבני בניו של

סנחריב כדאמרינן בגיטין בפרק

המקין (דף מ:): ר' יהודה. פליג

אדלעיל דקתני שנדו את עקביא:

שחין עורה ננעלת. בפרק ה׳

לפסחים (דף סד:) שהיו שערי העורה

ננעלים כששוחטין פסחים של כל כת

וכת שהפסח נשחט בג' כתות: על

כל אדם בישראל. כלומר כשהיתה

נועלת עליהם והיינו כשנתמלאה פה

לפה לא היה בכולם אדם חשוב בחכמה ויראת חטא כעקביא: אלעור

בן חנוך שפקפק. זילול והיינו נמי

לכבוד הרב שעבר ע"פ הגוזרים על

הידים: חלמלח חוני חתה. שילח

שמך בגדולה ובחשיבות: לריך אתה

להתנדות. לפי שהטריח לפני המקום

על עסק גשמים לא כך שאלתי כמה

פעמים וכבוד המקום כבוד הרב

הוא: מסחטא. לשון חוטא. נקל

בלבו לחטוא לאביו ולהטריחו על

תאותו: מקולסים. ללויים כשהן

שלמין ותולין כרעיהן וקרסוליהן

וקרביהם סביבותן בשפוד. ועל שם כך קורהו מקולם שהוא לשון מזויין

כדמתרגם וכובע נחושת על רחשו

(שמואל א יו) וקולסא דנחשא: בלילי

פסחים. זכר לפסח שלולהו שלם

שנאמר בו על כרעיו ועל קרבו (שמות

יב) כלומר עם כרעיו ועם קרבו:

גוורני עליך נדוי. והיינו נמי לכבוד הרב

שאסרו חכמים את הדבר לפי שהוא

קרוב להאכיל את ישראל קדשים בחוץ

שהרואה סבור שהקדישו לשם פסח:

חתכו חוליות. תנור של חרם שהוא

עשוי ככלי ומטלטל ותחלת ברייתו

מן הטיט ומלרפו בכבשן כשאר קדרות

ואם נטמא הלריכו הכתוב נתילה ואם

נתלו בענין זה שחתכו סביב סביב

כחוליות עגולות וחזר וחיברו בטיט

של חול בין חוליא לחוליא רבי אליעזר

מטהר עולמית שאינו עוד ככלי חרס

שלא נשרף בכבשן וחכמים מטמאין:

כעכנחי. כנחש זה שכורך עלמו

בעגולה: כל טהרות. שנעשו בתנור

זה או שנגעו באוירו והיה ר' אליעזר

מטהרן והם שרפום: וברכוהו. לפי

שהרבה מאד לחלוק בדבר זה

כדאמרינן בבבא מליעא בפרק הזהב

(דף נט:): נדוי במסני' לא סנן. הא

דברכוהו בברייתא הוא דתני לה:

מדמה מילתה למילתה. כל מקום

שראה במתניתין שנחלק היחיד על

הרבים מחלוקת גדולה או אחד מן

החכמים שמדבר קשה כנגד גדול

הגהות הב"ח

גאון והערוך גרס דוכמא ופי׳ כפירש״י ע״ש ערך דגס],

(א) רש"י ד"ה דוגמא השקוה על שהיו הם דומין השקוה:

גליון הש"ם

גמ' ואר"י מאי קראה שנא' כמעם כסדום. עיין מו"ק דף יח ע"ל חוס' ד"ה ולסתייעל:

רב ניסים גאוז

מעשה בתודוס איש רומי שהנהיג את בני רומי לאכול גדיי׳ מקולסים בלילי פסחים. גרסינו במסכת פסחים פסודים. גו סיק במסכת פסודים בפ' מקום שנהגו (ד' (ג) איבעיא להו תודוס איש רומי גברא רבה הוה או בעלי אגרופים הוה תא שמע את זו דרש הוה תא שמע את זו דרש
תודוס איש רומי כר שמע
מינה גברא רבה הוה שמע
מינה ר' יוסי בר אבין אמר
מטיל מלאי לכיס של תלמידי
חכמים הוה דאמר ר' יוחנן
כל המטיל מלאי לכיס של תלמידי חכמים זוכה ויושב תנמיר הכמים הכח יהשב בישיבה של מעלה שנא' (קהלת ס כי בצל החכמה בצל הכסף ובגמרא דבני מערבא (מו"ק פ"ג ה"א) אמרי מהו תודוס אמר ר׳ חנינא דהוה משלח פרנסתן דרבנן: **חתכו** חוליות ונתן חול דרבנן: התכנו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר' אליעזר מטהר וחכמים מטמאין וזהו תנורו של עכנאי ואמר רב יהודה אמר שמואל למה נקרא שמו עכנאי שהקיפוהו נקרא שמו עכנאי שהקיפוהו דברים לענג וטימאודו. איתה מיפרשא בבא מציעא כפרק הזהב (דף נס) ומי שלא עיין מיכן לפי שלא הזוכר ממנה מיכן לפי שלא הזוכר ממנה כאן אלא כפי הצורך בענין נמנו ובירכוהו בלבד וכלל המעשה כולל ששם פירשוהו ולפי שהוא לשה ומשתבשי ולפי שהוא לשה ומשתבשי ולפי שהוא לשה ומשתבשי ולפי שהוא קשה ומשתבשין בפירושה ישר בעיני לפרש תורף דבריה בקיצור כפי שלמדתי מדברי אדוננו האיי גאון ז"ל החלוקה היתה בין ר' אליעזר והחכמים חבריו בתנור שנעשה חוליות של טיט מתחלתו ואחר כז הניחו שים בהמוליות אחת על גבי אותן החוליות אחת על גבי חברתה עד שנגמר התנור ועמד על מתכונתו וכשהיו

מרכיבין החוליות אחת על גבי

חברתה היו נותנין חול בנתים

מבר ר' אליעזר כי זה התנור

מקומות. השתח משמע מלינו שנדו חכמים בני אדם בכ"ד מקומות לכבוד הרב לפי שלא נשאו כבוד לרבם: הוא היה אומר. עקביא בן

ואי ם"ד דלא ידעי כי אמר להו מאי הוי אלא מאי דידעי למה לי' למימר להו לאחזוקי ליה מיבותא למשה אמר רבי יצחק כל המספר אחרי המת כאלו מספר אחרי האבן איכא דאמרי דלא ידעי ואיכא דאמרי דידעי ולא איכפת להו איני והא אמר רב פפא חד אישתעי מילתא בתריה דמר שמואל ונפל קניא מטללא ובזעא לארנקא דמוחיה שאני צורבא מרבגן דקודשא בריך הוא תבע ביקריה אמר רבי יהושע בן לוי כל המספר אחר ממחן של תלמידי חכמים נופל בגיהנם

אבל לא היו מרים ממש ולא מחקו התורה עליה אלא ליראה אותה: מדלגין

אפר' בשעה ששלום על ישראל.

מהכא משמע דאיירי לאחר מיתה:

דוגמא השקוה. פרש"י לפי

שהיו גרים וכן משמע בירושלמי

למועד קטן (פ״ג) מהו דוגמא דכוות׳.

בערוך פירש י דוגמא השקוה מי לבע

והיינו לאחר מיתתו דלא אתו לאנצויי בהדי המספרים בגנותם

שהיתה גיורת כמותם

טור שו"ע יו"ד סימן שנח סעיף ב: :[וניו"ד סימן שד"מ סעיף יכן ורמ"א בהגה' שו"ע יוד ני בי א בהגה' שו"ע סי' שעו סעיף ב]: יח כ מיי' שם הלכה ו סמג :טוש"ע שם סעיף ד

תורה אור השלם

 וְהַמַּטִּים עֻקַלְקַלּוֹתְם יוֹלִיכֵם יְיָ אֶת פּעַלֵי הָאָוֶן שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל: חהליח הרה ה

הואים קבה ה 2. יִשְׂמַח אָבִיךּ וְאָפֶּוֶךְ וְתְגֵּל יוֹלַדְתֶּוָךִ: משלי כג כה 3. לוּלֵי יְיָ צְבָאוֹת הוֹתִיר לְנוּ שריד כמעט כסדם היינו יָּנְיּ, יְּ בְּּלְּיֶּטְ בְּיְרִנּ לָעֲמֹרָה דָּמִינוּ: שָׁמְעוּ דְבָּר יִיְ קְצִינֵי סְדֹם הַאֶּזִינוּ תּוֹרַת אֱלֹהֵינוּ עַם עֲמֹרָה:

מוסף רש"י

רבינו חננאל

המספר אחר מטתן של תלמידי חכמים. פי אחר מטתן, לשון הטייה הוא כלומר נטה מדרך הישרה, וכדתנא דבי רבי ישמעאל אם ראית ובי ובי שמעאל אם ואית ת״ח שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שודאי חזר בו ועשה תשובה לפיכך אסור לספר בזה. ואסיקנא הני מילי בעבירת הגוף אבל בגזלת ממון עו שיוויו לבכיו. והמגים דעתו כלפי מעלה. פי, שטורח להקב״ה יותר מדאי ועובר הוא ומזלזל בדברי חכמים שאמרו לא נכוז לעשות כן, כההוא מעשה דרבא דפרק חסידים מי איכא דמיטרח קמי שמיא כולי האי, למחר אשכחיה לפורייה דמרשם בסכיני. ועוד אתה הטרחת תאנה להוציא פירות רלא זמוה. **ואמר להם דוומא** לא זמנה. ואמר להם דוגמא שקוה. ס"א דוכמא, פי' גרים כמותה השקוה, כלומר מעיה ואבטליון שבאו שמעיה . מטיפת גרים. הז השקו גיורת מטיפת גוים, יון השקו אידות להראות שהן חשובין כישראל ונמצאו מזלזלין בכבודן. [אלמלא תודוס אתה גודני עליך נדוי וכו'. תוספתא: שהיו קורין אותן פסחים, ואמרו לו שהמאכיל לישראל מטהר. פי׳, חתכו לתנור חליות ולרחבוז ונתז חול ביז לחוליא אינן מדובקות לעולם, ורואיז אותז כאלו מפורדות הז

שנא' יוהמטים עקלקלותם יוליכם ה' את פועלי האון שלום על ישראל אפילו בשעה ששלום על ישראל יוליכם ה' את פועלי האון תנא דבי ר' ישמעאל אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שמא עשה תשובה שמא סלקא דעתך אלא ודאי עשה תשובה והני מילי בדברים שבגופו אבל בממונא עד דמהדר למִריה: ואמר ר' יהושע בן לוי ״בכ״ד מקומות בית דין מגדי' על כבוד הרב וכולן שנינו במשנתנו אמר ליה ר' אלעזר היכא אמר ליה לכי תשכח נפק דק ואשכח תלת המזלזל בנטילת ידים והמספר אחר מטתן של תלמידי חכמי' והמגים דעתו כלפי מעלה יהמספר אחר ממתן של תלמידי חכמים מאי היא ידתנן הוא היה אומר אין משקין לא את הגיורת ולא את המשוחררת וחכמים אומרים ימשקין ואמרו לו מעשה בכרכמית שפחה משוחררת בירושלים והשקוה שמעיה ואבטליון ואמר להם דוגמא השקוה ונדוהו ומת בנדויו וסקלו בית דין את ארונו יוהמזלזל בנטילת ידים מאי היא התנן א"ר יהודה חם ושלום שעקביא בן מהללאל נתנדה שאין עורה ננעלת על כל אדם בישראל בחכמה ובמהרה וביראת חמא כעקביא בן מהללאל אלא את מי גדו את אלעזר בן חנוך שפקפק בנמילת ידים וכשמת שלחו בית דין והניחו אבן גדולה על ארונו סללמִדף שכל המתנדה ומָת בְנדויו ב״ד סוקלין את ארונו המגים דעתו כלפי מעלה מאי היא ®דתנן שלח לו שמעון בן שמח לחוני המעגל צריך אתה להתנדות ואלמלא חוני אתה גוזרני עליך נדוי אבל מה אעשה שאתה ימתחמא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן שמתחמא לפני אָביו ועושה לו רצונו ועליך הכתוב אומר ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך ותו ליכא והא איכא דתני רב יוסף ״תודום איש רומי יהנהיג את בני רומי להאכילן גדיים מקולסין בלילי פסחים שלח ליה שמעון בן שטח אלמלא תורום אתה גוזרני עליך נדוי שאתה מאכיל את ישראל קדשים בחוץ ∘במשנתנו קאמרינן והא ברייתא היא ובמתני' ליכא והא איכא הא ∞דתנן חתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר' אליעזר מטהר יוחכמים מטמאים וזהו תנורו של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל מלמד שהקיפוהו הלכות כעכנאי זה וממאוהו ותניא יאותו היום הביאו כל מהרות שמיהר ר"א ושרפום לפניו ולבסוף ברכוהו אפילו הכי נדוי במתני' לא תנן אלא בכ"ד מקומות היכא משכחת לה'ר' יהושע בן לוי מרמה מילתא למילתא ור' אלעזר לא מרמה מילתא למילתא: נושאי הממה וחלופיהן: יח"ר יאין מוציאין את המת סמוך לק"ש ואם התחילו אין מפסיקין איני והא רב יוסף אפקוהו סמוך לק"ש אדם חשוב שאני: שלפני המטה ושלאחר המטה: ת"ר "העוסקים בהספר בזמן שהמת מוטל לפניהם נשמטין אחד אחד וקורין אין המת מוטל לפניהם הן יושבין וקורין והוא יושב ודומם הם עומדים ומתפללין והוא עומד ומצדיק עליו את הדין ואומר רבון העולמים הרבה חמאתי לפניך ולא נפרעת ממני אחד מני אלף יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתגדור פרצותינו ופרצות כל עמך בית ישראל ברחמים אמר אביי ילא מבעי ליה לאינש למימר הכי ∞דארשב"ל וכן תנא משמיה דרבי יוםי לעולם אל יפתח אדם פיו לשמן יואמר רב יוסף מאי קראה שנאמר נכמעט כסדום היינו מאי אהדר להו נביא שמעו דבר ה' קציני סדום: קברו את ₃ המת וחזרו וכו': אם יכולים להתחיל ולגמור את כולה אין אבל פרק אחד או פסוק אחד לא ורמינהו קברו את המת וחזרו אם יכולין להתחיל ולגמור אפילו פרק אחד או פסוק אחד הכי נמי קאמר יאם יכולין להתחיל ולגמור אפי' פרק אחד או אפילו פסוק אחד עד שלא יגיעו לשורה יתחילו ואם לאו לא יתחילו:

הימנו אומר ראוי היה כאן נדוי: היענד מוער לחוי היה כהן נדוי: אין מוליאין אם המם. לקברו: סמוך לקריאם שמע. לפי שמתבטלין מן הקריאה: אין המם מוטל לפניהם. שהמת גבית אחר והם מספידין אותו כאן. ויש מפרשין שנתון לנד אחר: והוא יושב ודומם. האבל: למימר הכי. לא נפרעת ממני דמשמע הפרע: הרואה

ואינות תנור כלל, וחכמים מטמאין קסברי השתא מיהת תנור הוא וכלי הוא דהא לא איפרדו חוליותיו ומשמש כדרכו. **והו תנורו של** עכנאי. שהקיפוהו הלכות כעכנא זו וברכוהו על אשר חלק על דברי רבים שנמצא כאלו ולולם. רואסיקנא ר׳ יהושע לא בעי לשון נדוי מפורש במשנתנו, אלא מדמי מילתא למילתא, ומשכח עשרים וארבעה. ר׳ אלעזר לא מדמי אלא בעי נדוי מפורש במשנתינו ולא אשכח אלא תלתא. **אמר אביי לא מבעי ליה לאינש למימר הכי.** ולא יאמר לא נפרעת ממני אחת מני אלף, דקימא לן אל יפתח

סבר רי אליצור כי זה התגור הואיל והחול נתון בין כל חוליא וחוליא וכשמבקש אדם לפורקו ולהחזירו חוליות כמו שהיה מתחלה יכול הוא לפי כי חוליות שלו לא נדבקו זו בזו ולא נצמדו זו לזו ולפיכך יתא דינו עכשיו בשעה שהוא מוקם כדין שהיה לחוליות שלו קודם הקמחו ואם נפל באירו של זה התגור שרץ אינו מטמא ולא יהא דינו כדין התגור שחוליותיו מצומדין ומדובקין זו בזו שאמר בו הכתוב (ויקוא יא) תגור וכירים יותץ והחכמים החולקים עליו לא היה אצלם הפרש בין נתן חול בין החוליות שלו בין לא נתן

הכחוב (יקר איץ כך טמא הזה אצלם בדין שאר כלי רא היה אצים הפרש בין נון הור בין החתייות שלו בין א נתן" אל הקר" א נתן הור בין החתייות שלו בין ליקר איץ כך טמא הוא אצלם בדין שאר כלי הרש שמיטמאן מארוך והיר וצין נכנד רי אליעוד להיצה אלא בין כך טמא הוא אצלם בדין שאר כלי הרש שמיטמאן מארוך והיר וצין נכנד לה הדבר ונשאו

נתנו בה הרבה ורצה ר׳ אליעוד להביא ראיה לדבריו ולסייעם מדרך שהיא נוהגת כמנהג סימנים וראיות והיא מדמית למעשה

מופת ולא קיבלום החכמים ולא נחקיים אצלם לפי שכן דרכו של עולם להתנהג בכיוצא בהן ולפיכך אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים כלומר כי אין בזה דבר שהוא סותר למנהגו של עולם ומשנה סדרי בראשית כדי

שיהא לך לראיה אלא לעולם אין ההלכה מתקיימת אלא לפי מה שנתברר מן הקבלה של מרובין והיינו דברי חכמים ובגמרא דאלו מגלחים דבני מערבא (הלכה א) הזכירו זה מעשה ואמרו כל הלין שבחא ולית הלכתא כר׳ אליעוד אמר ר׳ תניע ששרפו טהרותיו בפניו פירוש עכנה נקבה של נחשים וה שנחכותו לדמות ליה לרי אליעור ידע שאחרי רבים להטות ולית לר׳ אליעור ידע שאחרי רבים להטות ולית לר׳ אליעור דע שאחרי רבים להטות ולית לר׳ אליעור ידע שאחרי רבים להטות לא מצא מהן מנוס טכנה זו שאם מקפת על שום דבר וסוגרת עליו לא יהיה לו ממנה מפלט ודכוותה התם בבבא קמא בפרק הגוול בתרא (דף קיז) עכנה נומס בענה מעום לעיו באתקפות מחוורות ששוברין דבריו ולא מצא מהן מנוס טכנה זו שאם מקפת עליו לא יהיה לו ממנה מפלט ודכוותה התם בבבא קמא בפרק הגוול בתרא (דף קיז) עכנה נומס על שום דבר וסוגרת עליו לא יהיה לו ממנה מפלט ודכוותה התם בבבא קמא בפרק הגוול בתרא (דף קיז) עכנה נומס בל שור שלו בירות שלום ברי ולא מצא מהן מנוס טכנה זו שאם מקפת על שום דבר וסוגרת עליו לא יהיה לו ממנה מפלט ודכוות מחורת שחובר מות היה בל התחיים להיות לא משנה בליד היה שהיה בירות שלו של שום דבר וולא מצא מהן מנוס טכנה זו שחם ברי שובר ומוגרת עליו לא יהיה לו ממנה מצרים בבא אמל שלידו ברי ולא מצי מהום מנום למכנה מודים בירות שלים ברי מוד של היה בל היה בלידות בירות מחוד בתרא נולים בלידות לא מדרים בלידות להיה בל היה בל היה בלחם בלחות לה מתוך מות היה בל היה בלידות בלידות בל היה בל היה בל היה בל היה בל היה בל היה בלידות בלידות בל היה בל ביח בת